

IN MEMORIAM

Margaret Evelyn BEARE (1946–2019)

Vest o smrti Margaret Evelyn Beare, koja je preminula u subotu 10.08.2019. ujedno je značila i da je Kriminologija ostala bez još jednog svog vanserijskog autora, čija je naučna aktivnost izazivala značajnu akademsku pažnju tokom čitave profesionalne karijere.

Poznata kanadska autorka rođena je 1946. godine u Markejmu, Ontario. Studirala je na *Guelph* Univerzitetu, kao i na Kembridžu (Cambridge) i Kolumbiji (Columbia), gde je 1987. odbranila svoju doktorsku tezu. Svoju profesionalnu karijeru započela je 1982. godine i to u kancelariji Javnog pravobranilaštva Kanade, gde je provela 11 godina. Nakon toga postaje direktor Sektora za policijsku strategiju, gde provodi 2 godine. Upućeni u njen rad, često, govoreći i pišući o nedavno preminuloj Beare, ističu upravo taj deo njene karijere uz naglašavanje velikog praktičnog iskustva koje je stekla baveći se različitim pitanjima u vezi sa pravosuđem i kriminalnom politikom, što se kasnije i odrazilo na njene ideje i uopšte percepciju pitanja kojima se bavila sa teorijskog stanovišta.

Naredna stanica u profesionalnoj karijeri profesorke Beare, bila je na Univerzitetu Jork (York University) gde je predavala sociologiju i pravo. Za naučne poslenika se obično kaže, da pripadaju redu izuzetnih, kada se u određenoj akademskoj sredini bave „pionirskim” radom, odnosno kada uspeju da u svom naučnom okruženju nametnu novu oblast istraživanja, pozicioniraju je, razviju i nesebično prenesu svoja znanja na „akademske naslednike”. Sve to uspela je da uradi i Margaret Evelyn Beare, pa je tako, u svojoj poznatoj knjizi *Criminal Conspiracies: Organized Crime in Canada* (Toronto: Nelson Canada, 1996) po prvi put u Kanadi, sa naučne pozicije, otvorila pitanje organizovanog kriminaliteta, ukazala na njegov pojam, dala prikaz konceptualnog razvoja i analizirala ga kroz legislativni okvir. Navedena knjiga profesorke Beare se i danas smatra polaznom tačkom, za sve mlade autore iz oblasti organizovanog kriminaliteta. Iskoristivši svoj ljudski i profesionalni autoritet, energična i neumorna Beare, je 1996. godine osnovala Centar (Nathanson Centre for the Study of Organized Crime and Corruption) za izučavanje organizovanog kriminaliteta i korupcije, u okviru Osgoode Hall Law School, York University. Uz to, bila je dugogodišnji i istaknuti član jedne od vodećih nevladinih organizacija (grupe eksperata) The Global Initiative Network, koja se bavi pitanjem kriminaliteta na transnacionalnom nivou, kao i njegovom komparativnom studijom.

Pored organizovanog kriminaliteta i korupcije, čija se izučavanja decenijama vezuju za izvanrednog kanadskog kriminologa i krivičara, u polje njenog akademskog interesovanja i rada ušli su i politika suzbijanja kriminaliteta, odnos krivičnog pravosuđa prema ženama, kao i transnacionalna dimenzija organizovanog krimi-

naliteta i korupcije, po čemu je Margaret Beare u zrelijoj etapi svoje karijere bila naročito poznata. Tako je u svojoj knjizi *Encyclopedia of Transnational Crime and Justice* (York University, 2012) dala sadržajan prikaz relevantnih pojmova, aspekata i odnosa u oblasti koja sve više dobija na značaju u kriminološkim i krivičnopравnim krugovima.

Kolege i poznavaoци rada profesorke Beare u glas ističu oštrinu njene misli i neopterećenost konvencionalnim u doktrini, te se ona danas ubraja među naučnike čiji su se referati na konferencijama pratili sa pažnjom i znatiželjom, a neretko je svojim idejama i perspektivama inspirisala zanimljive debate, koje su se kasnije konstruktivno odražavale i na zakonodavne procese.

Naučni rad profesorke Beare, svakako, nije prošao nezapaženo u našoj stručnoj javnosti, pa je nedavno, u jednoj od poslednjih publikacija edicije CRIMEN, objavljen njen rad *Korupcija i organizovani kriminalitet – lekcije iz prošlosti (Corruption and Organized Crime: Lessons from History)* u monografiji koju su priredili prof. dr Đorđe Ignjatović i MA Aleksandar Stevanović, pod nazivom *Organizovani kriminalitet – izbor tekstova*, edicija CRIMEN, Beograd, 2018. Navedeni članak, naravno, nije odabran nasumično i iz razloga lakše dostupnosti u akademskim pretragama, već prvenstveno zato što načelno razmatra dva osnovna polja interesovanja plodnosne kanadske autorke, u kojima ona izražava i svoje poglede na njih, na kreativan i poprilično originalan način, te je i najbolje polazište za čitanje ostalih radova profesorke Beare u kojima ona dalje razmatra pojedina pitanja iz oblasti organizovano vršenja zločina i korupcije.

Iako je naučno nasleđe Margaret Evelyn Beare obimno, zainteresovane bi naročito trebalo uputiti na njene sledeće monografske radove i priloge u kolektivnim monografijama: *Money Laundering: The Chasing of Dirty and Dangerous Dollars*. Co-authored with Steven Schneider, University of Toronto Press; *Police and Government Relations: Who's Calling the Shots?* Co-edited with Tonita Murray, University of Toronto Press; *Critical Reflections on Transnational Organized Crime, Money Laundering and Corruption*. Edited book. University of Toronto Press; *Policing, the Media, Politics and Corruption*, chapter in *The Uncertainty Series: Corruption, Policing, Security & Democracy* edit by M. Amir and S. Einstein; *Organized Corporate Criminality: Corporate Complicity in Tobacco Smuggling*, and „The Business of Bribery: Globalization, Economic Liberalization, and the ‘Problem’ of Corruption (with James Williams) in M.E. Beare ed. *Critical Reflections on Transnational Organized Crime, Money Laundering And Corruption*. University of Toronto Press; *The Enemy Within*, Kluwer Law International, Netherlands; *Criminal Conspiracies: Organized Crime in Canada*, Nelson Canada; *Canadian Police College, Chilliwack*, BC September 2007; „*Role of Law Enforcement in a Democratic Society: Pitfalls and Pratfalls*”, Workshop hosted by the Alberta government, Red Deer Alberta. March, kao i na mnoge druge radove koji su dostupni u gotovo svim akademskim bazama.

Nema sumnje da pisci i naučnici nastavljaju svoje živote i nakon biološkog okončanja života, kroz svoja dela, ideje, stavove, poruke i uopšte naučnu zaostavštinu. Za kraj bih ukazao na poruku preminule profesorke Beare, izrečenu u intervjuu koji je dala za Asocijaciju građanskih sloboda u Kanadi. Na pitanje novinara koji je

vodio intervjuu da analizira promene i izazove na polju politike suzbijanja kriminaliteta, Margaret Beare je posebno istakla odsustvo dijaloga, solidarnosti, tolerancije, međusobnog uvažavanja i razumevanja ljudi i kolektiviteta, kao jedan od ključnih problema sa kojima se suočavaju politike kriminalne prevencije i represije. U nastavku svog komentara aktuelne situacije, pozvala je na povratak zajedničkoj komunikaciji i promovisanje vrednosti čiji izostanak u zajednici prepoznaje kao najveću pretnju za njeno normalno funkcionisanje.

Po svedočenjima njenih prijatelja i kolega, kada nije pisala i putovala, volela je da uživa u šetnjama sa svojim psom Harlijem, da sluša muziku čuvenog Leonarda Koena, priređuje večere za svoje prijatelje i odmara se u svojoj kući na Čemong jezeru.

Aleksandar Stevanović